

Hr. Erhvervsminister Simon Kollerup
Erhvervsministeriet

2. maj 2020

Vedr. L 181 og tidligere.

Kære Simon Kollerup

"Gentagelse fremmer forståelsen" og "man skal ikke smide gode penge efter dårlige", vil blive mit omdrejningspunkt i denne fornyede henvendelse, som jeg afslutter med et forslag til afvikling af lånet.

Det kan godt være, at mit ordvalg ikke er så velpoleret, som når en organisation henvender sig, men betragt mig som en borger, der har behov for at ytre sig, når helt urimelige ting finder sted. Jeg er dog lidt mere end bare en borger, for jeg har medejerskab i et rejsebureau, Livingstone Safari, og selv om jeg ikke er med i den daglige drift, har denne sag skærpet min interesse for branchen og dens ve og vel.

Mit selskab får med overvejende sandsynlighed ikke behov for lånemuligheden. Vi vælger andre måde at løse problemet på. Derfor er den kollektive hæftelse naturligvis en problemstilling, der interesserer mig, fordi det er en uforskyldt gæld af en ukendt millionstørrelse. Det må naturligvis interessere og bekymre enhver virksomhedsejer.

Men lad os først se på hele branchen. Den er velfungerende og har en unik sikkerhed overfor sine kunder, som altid sikrer dem enten en rejse eller pengene tilbage i tilfælde af konkurs. Der er 2 fonde, som sikkerhed for dette. Den kollektive dækning og evt. retablering af disse fonde er man bekendt med og accepteres naturligvis, hvis man vil være rejsearrangør.

Mig bekendt har der kun været begrænsede tab ved konkurser, hvilket betyder at fondene har været intakte hele tiden. Det skyldes jo, at Rejsegarantifondens kontrol af regnskaber og krav om yderligere sikkerhedsstillelse i de enkelte bureauer er så stor, at udgifterne i tilfælde af konkurs oftest har kunne dækkes af boet og dets sikkerhedsstillelse.

Rejsebureauerne er fuldstændig underlagt Udenrigsministeriets vejledninger. Fraråder de rejser, skal kunden have pengene tilbage. Bureauet står tilbage med tabet i forbindelse med de betalte leverandører. Det har gjort ondt nogle gange på de berørte bureauer, men man har klaret det selv.

Det er den fungerende normalsituation.

Så har vi fået Covid-19 på banen. Nu har Udenrigsministeriet vejledning, sammen med grænselukninger m.m. lukket ned for samtlige rejseudbydernes aktiviteter. Alt skal re-funderes i en periode ingen kender enden på endnu. Det dræner de fleste bureauer for likviditet og mere til, for ikke mange har tilstrækkelig likviditet til at tilbagebetale det hele.

Tilbage står man forpjuget uden periodens salg, men fortsat med alle betalinger til leverandørerne. Det fjerner også bruttoavancen for det pågældende salg, som kan være foretaget måneder før. Den solgte vare er væk og kan ikke sættes på hylden til fornyet salg. Bruttoavancen er brugt eller skal bruges til den daglige drift.

Allerede nu er der et stort problem.

Men hermed stopper det desværre ikke. Man skal drifte sin virksomhed videre på et eller andet niveau, men hvem kan sælge, og hvem vil købe. Alt er gået i stå, og hvem kan mon spå om fremtidens muligheder.

Mange siger, at alt nok vil blive hurtigt normalt, men mon ikke det bliver i en prioriteret rækkefølge. I de private husholdninger skal de faste udgifter altid klares, de daglige fornødenheder ligeså, men ting i luksussegmentet kommer til sidst. Det er bl.a. oplevelsesindustrien, herunder rejsebranchen. Mon ikke der kommer til at sidde en "forsigtig Per" i mange af os, for hvad hvis det sker igen. Dette lille "sidespring" for at perspektivere udviklingen i rejsebranchen.

Fornyset rejseaktivitet er betinget af alle grænser er åbne uden restriktioner, ren rejsevejledning fra Udenrigsministeriet, fly, hoteller m.m. er i gang og sidst men ikke mindst, at rejselysten vender tilbage. Langt den største del af befolkningen har ikke immunitet og får den først ved evt. sygdom eller vaccination. Rejser man mon inden, man er helt tryk? Hvilke krav stiller de lande man skal til eller skal i transit?

For at bringe fremtidens perspektiver helt ajour, så siger alle sundhedsfaglige eksperter, at der kommer en 2. og 3. bølge af Corona. Hvad sker så, når rejsevejledninger eller grænselukninger lukker vores aktivitet igen. Det er næste bekymrende fase, lad os i første omgang nøjes med denne.

Mange steder i samfundet er man nødlidende i denne ekstraordinære situation. Adskillige hjælpepakker har set dagens lys alle i form af tilskud. Retfærdigvis skal nævnes, at vores branche også har fået mulighed for, at få løntilskud og tilskud til faste omkostninger. Men hvorfor er vi den eneste i det, jeg kalder oplevelsesindustrien (kulturlivet, sportsverdenen, events m.m.), som kun kan få et lån, der ovenikøbet skal tilbagebetales indenfor 6 år og er kollektivt, så dem der ikke låner får en straf. For nogle højere end det tilskud man opnår til løn og faste omkostninger.

Opfattes det som en hjælp til en nødlidende branche?

Branchen påføres tilmed en kollektiv forpligtigelse, der vel er mere end 10 gang så høj, som den nuværende.

Lånerammen er pt. 1,5 milliarder. Branchens gennemsnitlige nettoavance er ca. 2%. Likviditet tilbagebetaler jo ikke et lån, det gør kun en avance. Rejsebranchen skal altså præstere en omsætning på 75 milliarder ekstra før lånet er regnskabsmæssigt afdraget. Hvornår nås den mon og kan man overhovedet løfte det?

Min påstand er, at det kan branchen - eller dem som måtte være tilbage - ikke præstere indenfor overkommelig tid. Der er allerede opbrudstegn i branchen - som du er bekendt med - føres de ud i livet, vil andre følge med og tilbage står kaos.

Den eneste fornuftige løsning er, at staten påtager sig en delvis forpligtigelse i form af et direkte tilskud over nogle år.

Mit forslag og udgangspunkt er, at ingen som ikke bruger af lånet pådrages en udgift og dem som låner får nogle lempelser. Det betyder at lånetilsagnet over en årrække konverteres til en hybridmodel bestående af lån og tilskud.

Mit forslag til overvejelse er følgende:

1. Der ydes statsgaranterede lån til branchen med individuel hæftelse.
2. Tilbagebetalingen beregnes efter omsætning i en kollektiv model. Dog betaler låntager højst den del, der svarer til det lånte beløb. Overskydende beløb afskrives af staten på det samlede lån.
3. Ved konkurser nedskrives lånet af staten med det uindfrieede lån som fremgår af rejsegarantifondens status for selskabet.

Denne model fjerner den kollektive forpligtigelse. Dem som ikke låner betaler ikke, men får heller ikke yderligere compensation. Det giver øvrige låntagere en hvis lempelse, idet det afdrag, som i den hidtidige model blev betalt af dem som ikke lånte, nu overtages af staten. Og endelig påføres låntagerne ikke en yderligere forpligtigelse i forbindelse med konkurser.

Det er en model, som efter min opfattelse lever op til din regeringschef meget brugte ord, "vis samfundssind". Påfører ganske vist staten en udgift, men småting i forhold til de mange andre brugte milliarder til diverse tilskud og sikrer at lånet på 1,5 milliard kr. ikke er smidt ud i den blå luft, men størstedelen trods alt bliver tilbagebetalt.

Med lidt humor i alvorens stund kunne det beskrives således. Den æske chokolade vi har fået, får du tilbage med frisk chokolade. Ikke så fyldt, men dog til at spise og med en hilsen fra en branche, som stadig kan fungere og levere.

Må samfundssind nå helt ind til Christiansborg.

Med venlig hilsen

Steen Mejlgård

Cc: Erhvervsudvalget